

տէին խաչեալ Յիսուսը (Յովհ. ԺԹ. 25-27): Յարուցեալ Փրկիչը
 երևցաւ նաև Իւղարբեր կանանց ու ըսաւ «ողջ էք. և նոքա մա-
 տուցեալ կալան զոտս նորա և երկիրպագին նմա» (Մատթ. ԻԸ.
 9-10): Աւետարանի պատմութեան մէջ Իւղարբեր կանայք այս-
 չափով միայն կը յիշատակուին, բայց ինչպէս յիշուեցաւ վերև,
 անոնք կատարեալ անձնուիրութեամբ կը վերաբերուէին հանդէպ
 Յիսուսի թէ՛ անոր քարոզութեան ժամանակ, ի կենդանութեան,
 և թէ թաղումին՝ երբ անոյշ իւղերու օծումով և խունկով պա-
 տեցին Անոր անապական մարմինը: Իւղարբեր կանանց այս սրբ-
 տառուչ զործին զմայլած՝ մեր շարականի բանաստեղծները եւ
 դանձասացները՝ ինչպէս Նարեկացին, Շնորհալիին, Սկեւռացին և
 Երզնկացին՝ կ'անուանեն զանոնք նաև խնկաբեր և խնկագրեաց:
 Իսկ Մարիամնալ բառը քանիցս գործածուած է Շարականին Ղա-
 զարու Յարութեան Կանոնին, ինչպէս Տօնամակին մէջ և այլ
 տեղեր: Հայ Եկեղեցին երկիցս կը տօնախմբէր Իւղարբեր կանանց
 տօնը, մին Յովակիմ և Աննայի և միւսն Ղազարու քոյրերուն՝
 Մարիամու և Մարթայի հետ, ըստ ՚ին տօնացոյցի, բայց այժմ
 երկրորդ տօնը զանց առնուած է:

Հոգեկիր Հայեր՝ Իւղարբեր կանանց հանդէպ Յիսուսի ունե-
 ցած պաշտումի ու նուիրման համար ճոխացուցած են եկեղեցւոյ
 մէջ երգը ու իրենց հոգւոյն քաղցր արտայայտութիւնը: Նախնի
 դարուն քրիստոնէական բարեպաշտութիւնը արդեօք յիշատա-
 կարանով մը չէ՞ պանծացուցած այն տեղը ուր պատահեցաւ Յի-
 սուս յետ յարութեան և ողջունեց զանոնք ըսելով «ողջ էք. եւ
 նոքա մատուցեալ կալան զոտս նորա, և երկիրպագին նմա»:
 Պատմութիւնը կը լռէ այս մասին, բայց աւանդութիւնը կը խօ-
 սի, և ցոյց կու տայ Սիոնի ճանապարհին վրայ Դուրթի բերդին
 դիմաց, Հայոց Ս. Յակոբի վանքին խիստ մօտ սրբավայր մը՝ ուր
 հաւատացեալք և ուխտաւորք դարերով գունդագունդ դիմած են
 ու յիշատակած են նոյն խնկաբեր կանանց աստուածահաճոյ գոր-
 ծը: Ինչ որ ունին Ս. Երկրի մեծագոյն սրբավայրերը պատմական
 տեսակէտով, նոյնը կը պակսի Իւղարբեր կանանց տեղւոյն համար,
 բայց աւանդութեան մատնացոյց ըրած յիշատակարանը իրակա-
 նութիւն մը եղած է դարերու ընթացքին մէջ, և որքան որ
 նոյն սրբավայրը ժամանակի բերումով շատ կանուխէն ձևափո-
 խութիւն ունեցած է և զաղրած է ծառայելէ իր նպատակին,